

Előfizetési ár :

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ft 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség :

Starcsovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal :

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik :

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő :

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő :

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvétetnek.

Starcsovai utca 3. szám.

Uj iparfelügyelői intézmény.

Jó közmondása van a magyar-
nak: „Hamuban is éled a tűz“. E
lappangó tüzet bölcsen előrelátó kor-
mányunk egy intézményének ujjaszer-
vezésével s ujjaknak megteremtésével
oltogatni igyekszik; hogy az elégtel-
enség társadalmat bontó és rontó pe-
tárdájának legkisebb szikrája is kioltva
legyen s ne nyögjünk más nemzetek
szolgai utánzása és a felületes dilettantizmus jáрма alatt, mely az ország
gazdasági fejlődésének útját zárja el.

A napi élet eseményei megtani-
tottak bennünket arra, hogy a folyton
bonyolódó közgazdasági proplemák
megoldhatása megköveteli azt, hogy
gazdasági válság megszűnését nem
csak a munkáskérdés megoldásával
érhetni el, hanem — egy lépéssel to-
vább a kézmű-iparososztály érdekei-
nek előmozdítása, javítása, az iparok-
tatás fejlesztése sem maradhat el, mert
a burjannak gyökerei mélyebben rej-
tőznek, semhogy egy ágnek lenyese-
sével orvosolni lehetne a válságot. Ba-
ross Gábor felejthetetlen emlékü mi-
niszterünk átértézte már 1890-ben en-
nek szükségességét s életbeléptette az
iparfelügyelőket, mely intézményt most
miniszterünk az iparfelügyelői intéz-
mény decentralizációjával kibővítette
még pedig úgy, hogy a „gyárfel-
ügyelők“ központosított intézményét be-
szünteti s az iparfelügyelők számát
4-ről 7-re emelte.

E rendelet szerint Magyarország
hét önálló iparfelügyelői kerületre
oszlík, élén egy-egy kir iparfelügye-
lővel.

A főfelügyelet továbbra is a mi-
niszterium központjában marad, élén
dr. Békássy Sándor főiparfelügyelő-
vel, — aki mellé központi szolgálatra
beosztatnak: Magyarits Ágoston és dr.
Moldoványi István iparfelügyelők, Koics
Géza és Szabó Lajos segédfelügyelők.

Az első iparfelügyelői kerület
a kolozsvári, brassói és marosvásár-
helyi kereskedelmi és iparkamarák te-
rületét foglalja magában; — felügye-
lője Binder Lajos.

A második kerület kiterjed a sze-
gedi és temesvári iparkamarák te-
rületére; felügyelő: Gerster Miklós. A
harmadik kerületnek, a mely a buda-
pesti kamarai kerületre terjed ki, Men-
cze Arpád az iparfelügyelője.

A negyedik kerületet (aradi, nagy-
váradai és debreczeni kamarák) Réty
Menotti.

Az ötödiket (kassai, miskolci ka-
marák) Brooser Mór.

A hatodikat (pozsonyi, soproni

és beszercebányai kamarák) Péterffy
Zoltán.

A hetediket (győri, pécsi és fiemei
kamarák) Hlavács Kornél kir. iparfel-
ügyelők fogják vezetni.

Jövőben az iparfelügyelők állan-
dóan kerületükben fognak lakni és no-
vember 1-től fogva a miniszter által
székhelyökül megjelölt városokban ren-
dezik be irodájukat. Ilyképpen az ipar-
felügyelőknek lesz idejük és alkalmuk
kerületük viszonyait alaposan megis-
merni és az ipari körrel közvetlen, ál-
landó érintkezésben lenni.

Az ujjaszervezett iparfelügyeletre
vonatkozó rendelet intézkedik arról is,
hogy az iparhatósági ellenőrzés alá
tartozó iparvállalatok, az egész ország
területén levő gyárak a folyó évben
felülvizsgáltassanak; e végből a köz-
pontban levő iparfelügyelők minden
munkától felmentetnek.

A miniszter rendeletében kimon-
dotta továbbá, hogy az iparfelügyelők
uti programjukat egész évre kötele-
sek előre összeállítani és működésök-
ről minden hónapban jelentést tenni
tartoznak.

Végül minden év február havában
pedig az évi jelentést kell összeállita-
niok, még pedig az iparviszonyokról,
az iparoktatás, munkásvédelem, beteg-
segélyezés, a munkás-gyámolító intéze-
tekről, az esetleg előforduló sztrájkok-
ról stb. Ezen jelentéseknek abszolút
irodalmi értékűeknek kell lenni, hogy
azok a közgazdasági és társadalmi vi-
szonyok iránt érdeklődő közönség re-
szére önállóan közre adhatók lehessenek.
Ezeknek remélhetőleg azon üdvös
következményük leend, hogy az így
informált közvélemény nyomot fog
válni, utját állja minden külföldi és
hazai piszkos versenynek, ellenőrizni
fogják a gyárakat erkölcsi és higieni-
kus szempontból stb. s ismertetni fog-
ják azokat a viszonyaikra befolyással
bíró irányokat, a melyekből okulva a
nemzeti fejlődés biztosabb alapokon
fog nyugodni s a társadalom iparos
osztálya is vagyonosodás mellett ha-
ladhat a tökéletesedés felé.

Bucusu és üdvözlet.

— Levél Lugosról. —

„A mi államférfiunk“ — a hogy
első örömében egy itteni lapocska az
államtitkárra kinevezett Jakabffy főispánt
nevezte — bucsuzik már mindenfelé és
néhány nap mulva itt hagyja eddigi dicső-
ségének és sikereinek terét, hogy geniáli-
tását és tudását az egész magyar királyság
boldogítására fordíthassa. Árván maradunk
mindnyájan: azok is, a kik egész mosta-

náig sem tudtuk kellően méltányolni „a
mi államférfiunk“ uralkodásának eszközeit,
meg azok is, a kik bámulói voltak a fő-
ispán urnak és vizontszolgáltatások fejé-
ben mázsaszámra pazarolták rá naponta a
tömjént.

Az itteni maroknyi magyarságnak egy
része ugyanis sohasem tudott belenyugodni
a főispán ur politikájába. Sem abban a
tekintetben, a hogy a közigazgatás irányi-
tását eszközölte, a mi nem állott egyébből,
mint — enyhén szólva — a legvastagabb
visszaélések elnézéséből; és még kevésbé
abban a tekintetben, a hogy a nemzetiségi
izgatók lekenyerezése körül eljárta. Nem
tudtuk helyeselni sem az adminisztráció
keretében előfordult botrányok elleni pana-
szoknak gyakran erőszakkal történt elfej-
tását, sem azt a taktikát, mely az állam-
ellenes mozgalmak vezetőivel paktált és
azoknak hallgatását megvásárolta, a helyett,
hogy igazságos törvényes, részrehajlatlan
és bölcs közigazgatással megfosztotta volna
őket az izgatások ürügyétől is.

Az igaz, hogy sikerült Jakabffy urnak
csendet teremteni a megyében. A magyar-
ság hallgat, mint hallgatott mindig —
hazafiságból. A románok pedig évek óta
nem izgagáskodnak már a vármegye tanács-
termében, sőt támaszai lettek, nem ugyan
a magyar állameszmének, de Jakabffy fő-
ispánkodásának. Ámde ez a csend a temető
esendje, a melyben el van temetve a me-
gyei élet, a megyei autonomia. A megye
fogalma össze van zsugorítva és a mi még
fennáll belőle, nem egyéb, mint a főispán
és a mesterségesen összetákolt törvényható-
sági bizottság, mely a maga tarkanyelvű-
ségében mint egy ember dicsőíti a —
főispánt.

Ezt a csendet, ezt a nyugalmat ige-
nis megteremtette Jakabffy a vármegyében.
De ezt is milyen áron! Nem czelom a
krassó-szörényi közigazgatás titkait boly-
gatni. Elég szó esett már azokról a nyil-
vánosságban, de az eredmény mindig csak
az volt, hogy a vármegye szegénykönyve
gyarapodott ugyan, a bajok azonban nem
fogytak. De hogy egy példával is illusz-
tráljam Jakabffy ur eszközeit, utalok arra,
a mi a karáusebesi vagyonszűkösségnél
történt.

Ez a vagyon, mely 16 millió becs-
értékű erdősegből áll, királyi adományozás
folytán közös vagyonát képezi az összes
volt határörvidéki községeknek. Rendelte-
tése a király intencziója szerint az, hogy
kulturális czélokra szolgáljon, és hogy e
czélnak jobban megfelelhessen s nehogy
szétforgácsoltatás folytán e czéltól meg-
vonassék, a vagyon kumulatív kezeltek
egy választott bizottság által, melynek élén
rendesen a vármegye főispánja mint kor-
mánybiztos áll.

A román izgatók hamar felismerték

azt a hatalmat, melyet ez az óriási vagyon annak biztosít, a ki a kezelésre megbízást nyer és éveken át minden küzdelmük a vagyon fölötti rendelkezés elnyerése körül forgott. Mert a megye főispánjai, közöttük első sorban a felejtlen Tabajdi, szintén felismerték a vagyon fölötti rendelkezésnek fontosságát, tapasztalatból tudván, hogy a megye-bizottsági választások nagy részben e vagyon jövedelmeivel befolyásoltak, hogy tehát a megye vezetőségének nyugalma, a csend a megye tanácstermében, sőt egyáltalán a megyében majdnem kizárólag attól függ, hogy ki diszponál a karánsebesi vagyonközönség pénzeivel és ehhez képest a maguk részéről minden erővel azon voltak, hogy az oláh ultrák befolyását a vagyon kezelésében paralizálják.

Ez volt első sorban az oka annak a háboruszkodásnak és számtalan botrányoknak, melyek zajától éveken át visszhangzott az egész ország és melyek csak azóta szünetelnek, hogy Jakabffy főispánja lett a megyének. Ő is kormánybiztos volt ugyan a vagyont kezelő bizottságnál, azonban ő a feladatnak könnyebb részét választotta magának, ő nem veszekedett az oláhokkal a karánsebesi vagyonért, hanem hagyta őket, hogy kezeljék kényük-kedvük szerint, követelvén viszont csak azt, hogy ők meg ne izgáskodjanak a megye tanácstermében, neki ne kellemetlenkedjenek és ne csapjanak lármát minden közigazgatási botrány vagy visszaélés miatt. Így lett csend Krassó-Szörényben. A karánsebesi vagyon kezelése pedig — no hát erről ne beszéljünk. Hiszen eléggé jellemző az a maig sem dementált hír, hogy Jakabffy mindentől megváltik, a mi itt az ő dicsőségét képezte, csak a karánsebesi vagyonközönségnél akar kormánybiztosnak megmaradni. Hogy miért éppen ott? Hát valószínűleg nem azért, mert nem akarja, hogy utódja ne nyerjen betekintést az eddigi manipulációba, — hiszen titkolni való ott kétségtelenül nincs — hanem biztosan csak azért, mert nem egészen biztos arról, hogy utódja is belenyugszik

majd abba a könyvelési miveletbe, mely szerint például a vagyonközönségnek az előző években szerzett vagyona, ha jól tudom 90.000 frt évről-évre mint jövedelem állittatik be a mérlegbe és hogy e kis ártatlan praktika segítségével mutatja ki az igazgatóság az évi jövedelmet.

De legyen bármi indító ok, annyi bizonyos, hogy csend és nyugalom uralkodott a vármegyében az utolsó évek alatt. Apróbb nemzetiségi feladatok fordultak ugyan elő mindíg, de veszélyes torzalkodások nem, és a megyét nem bántották az oláh szájhősök. Hát ez a nyugalom is ért valamit, és a midőn Jakabffy tőlünk megváltik, nem egészen ok nélküli az aggodalom, hogy ezután már ezt a kétes értékű nyugalmat sem fogja élvezhetni a vármegye. Aggódva kérdézi mindenki, hogy ki lesz Krassó-Szörény főispánja? És fokozódik az általános aggodalom annak hallatára, hogy Pálffy Elemér, Versecz városának jelentégs főispánja volna Jakabffy utódjának kiszemelve.

Ki ez a Pálffy Elemér ur? Hisz itt nem ismeri senki, ő sem ismer senkit. Csak annyit tudnak itt róla, hogy régebben örökké félreismerett főszolgabírája volt Temesmegyének, aztán képviselő lett, majd pedig Versecz főispánja és Erdély igazságügyminister veje. Egyéb semmi. Miért akarják hát ezt az ismeretlen urat egy olyan exponált megye főispánjának megtenni, a milyen Krassó-Szörény vármegye? Milyen jogcímet szerzett már ez az ur erre a politikai tekintetben is kiváló fontosságú állásra? Talán azt, hogy Verseczen rövid idő alatt mindent felforgatott, hogy a polyglott lakosság közt a békét megbolygatta és teljes lehet-tlenné tette magát? Vagy jogezim az a főispánságra, hogy valaki veje az igazságügyi ministernek? Hát hozomány a krassó-szörényi főispánság? Édes istenem, hiszen akkor igaza volt annak a lengyel koldusnak is, a ki a vejének hozományul Európának egyik országát adta oda, melyben az ő ivadékai közül csak ennek a vőnek szabad koldulnia.

De akár jogezim ez a vői minőség, akár nem, mi nem kérünk abból a szerencséből, hogy minster veje legyen a főispánunk. Élveztük mi már azt a szerencsét, hogy egy minster veje nagy és fontos állást foglalt el a vármegyében és nem kívánunk többé részt belőle.

Krassói.

H I R E K.

— Személyi hírek. Rónay Jenő főispán, dr. Dellmannics alispán és Keresztés tb. főszámvevő kíséretében a esenei, módosi és párdányi főszolgabírói hivatalok megvizsgálására indult. — Rakicsics Sándor városi I. rendőr alkapitány, mint résztvevő értesülünk, már több napja resszul érzi magát, Lócz József alkapitány pedig haldokló édes anyja betegágyához, Oraviczára utazott.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi minster Eichner Zsigmond paucsovai állami polgári és felső kereskedelmi iskolai helyettes tanítót a turóc-sst.-mártoni állami polgári és felső kereskedelmi iskolához a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába rendes tanítóvá nevezte ki. — A mennyire sajnáljuk ezen rokonszenves fiatal tanerő távozását városunkból ép oly őszintén gratulálunk neki kinevezéséhez.

— Fejedelmi vendég Herkulesfürdőn. Ernő szász weimari herceg tegnap este a keleti ekspresz-vonattal elutazott Herkulesfürdőről. A bucsuzásnál lovag Vest Ede, a fürdőintézet igazgatója is megjelent, kinek a magas vendég a Herkulesfürdőn töltött élvezetes napokért teljes melegegedését és elismerését fejezte ki. A herceg kijelentette, hogy a gyönyörű fürdőt jövőben is mindig szívesen meg fogja látogatni.

— Városi közgyűlés. Várostatyánk hetfőn az az július 25-én meglehetősen gyéren gyűltek egybe az idei II. rendkívüli közgyűlésre. Rendkívüli volt ezen közgyűlés nemcsak azért, mert a meghívón mint olyan volt jelezve, hanem rendkívüli volt e főleg azért is, mert a város utcái és terei befásítása tárgyában beadott sürgősségi indítvány tárgyalásánál az egyik várostatya valóban igen szokatlan rendkívüliséggel kinyilvánította, hogy az utcák befásítása ellen ugyan nincs kifogása (Milyen Kegyes! Szedő.) a Ferencz-József tér befásítását azonban nem engedi meg. Midőn mi is kinyilvánítottuk, hogy ezen befásítási kér-

TÁRCZA.

A magas Tátrából.

— Füredi level —

Még nemrég téli verőfényt láttunk és most egyszerre megváltozott az egész természet. Még röviddel ezelőtt szürke köpenyeg takarta el előttünk az eget, ma már nagyszerű pompájában, fényességében ragyog fel a nap. A hirtelen világító fény új életet varázsol a természetbe, egyszersmind életerőt és szenvedélyt önt a lelkekbe. Ennek a szenvedélynek hévétől elragadtatva hívom fel a lap tisztelt olvasóinak és egyáltalán a fürdőző közönségnek figyelmét. A magas Tátrára és annak kies vidékeire. Ha tudnák, hogy mennyi természeti szépség, mennyi báj és kellem rejlik a mi regényes Tátránkban, nem vinnék ki pénzüket a drága külföldi fürdőkbe, melynek gyógyhatása talán még sokkal csekélyebb mint ezeké.

A Szepesség, melyet télen egy komor és elhagyott várhoz lehet hasonlítani, melyben a hangulat néma, a vidék csendes, elhagyott, egészen megélték. Most kezdődik ugyanis a sasonja. Egymásután nyílnak meg a szepesi fürdők, melyeknek fejlődése valóban bámulatos.

Tény, hogy a szepesi fürdők, de különösen a három Tátra-füred az utóbbi időben világhíre emelkedtek. Felkeresék ezeket már nemcsak a magyarok, hanem a távol idegenből is számosan. Ha figyelemmel kísérjük az évi fürdővendégek névjegyzékét látni fogjuk, hogy különösen igen sok amerikai és lengyel család nyaral rendszeren a Tátrafüredek va-

lamelyikében. De nemcsak a három Tátrafüred, hanem a többi fürdők is nagy látogatottságnak dicsekedhetnek, így ezeket között első sorban Barlangliget, Tátra-Lomnicz és Csorba fürdő. Ezekben már nem annyira idegen, mint inkább magyar fürdővendégek nyaralnak. Az elsőben a tudományos és művészi világ, a másodikban a születési, a harmadikban a pénz aristokratia keres üdülőhelyet.

Ezek az említett fürdők a szepesi fürdők elitjét képezik és mindenbizonyval egyenrangba helyezhetők sok külföldi fürdővel, melyet csak a nagy reklám emelt oly hírnévre. Ezekon kívül vannak igazán olcsó fürdők a Szepességnek és a Magas Tátrának, melyek még a szegényebb sorsu, de szintén üdülni vágyó hivatalnoknak is lehetővé teszik a nyaralást. Így Széplak, Mattárháza, Baldóc, Gánocz, Feketehegy, Lucziona, Sibra, Thurzó fürdő, Igló füred és még több ilyen.

Az olyan nyaralók, a kik csak a természeti szépségekben akarnak gyönyörködni minden gyógymód használata nélkül és e mellett olcsón akarnak kijönni, felkereshetik az ugynevezett turista telepeket mint a Husz porkót, Gréb porkót, Wesztler lakót stb. Innen rendezhetik azután kivándulásukat be a hegyek közé, megmászhatják hazánk legmagasabb hegycsúcsait a Gerlachfalvi és lomniczai csúcsakat.

Az idén nyáron különösen érdemes az itt nyaralás, amennyiben maga Ó Felső, szeretett apostoli királyunk is meg fogja tisztelni magas látogatásával a mi vidékünket. Ezen kívül egyéb nagyobb szabású ünnepélyek rendeztetnek, mind a diadalmas bronyiszközi szu-

ronycsata 50 éves fordulóját fogják megülni. A bronyiszközi ünnepélyt ugyan Szepesváralja város polgársága fogják megülni. A bronyiszközi ünnepélyt ugyan Szepesváralja város polgársága fogja rendezni, de azért benne nemcsak Szepesmegye, hanem az egész ország részt követel. Hiszen a bronyiszközi csata emléke nem egy megye, hanem széles hazánk örömmünnepe kell, hogy legyen.

Az említettekön kívül az idegen megcsodálhatja a Szepesek történeti emlékeit, melyben az különösen gazdag. Megtekintheti a 16 szepesi várost, melyek zálogul a lengyeleknek jutottak Zsigmond idejében. Mind a 16 város oly közel fekszik egymáshoz, hogy 3 nap elegendő azok megtekintésére. Ezen városok leg-többjében még megtalálja a várakat és azt a számtalan nevezetes történeti emléket, melyek a Szepességet a természet szépségein kívül annyira híressé és ismertté tették nemcsak hazánkban, hanem a távol idegenben is.

Ezzel rövid átnézetét adtam mindama előnyöknek, melyek az idegent a mi vidékünkre vezethetik. És mivel meglehet, hogy az én rég hazámból szintén lesznek, kik a nyarat itt szeretnék tölteni, mint a szepesi fürdők hivatalos lapjának szerkesztője, szívesen szolgálak levélbeli felkeresésre felvilágosításokkal. És ezen kívül itt tartozkodásuk alatt gondoskodni fogok arról, hogy az időt nemcsak kellemesen, hanem hasznosan is töltsék el. Lássanak mindent, a mi érdekes és szép és e mellett beható magyarázatot és ismertetést nyerjenek a látott dolgokról.

Telléry Gyula.

désre legközelebb visszatérünk az alábbiakban adjuk röviden a közgyűlés lefolyását. **Mattanovich Adolf** polgármester d. e. 1/2 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést, melynek első tárgya a különböző építkezések és függő adóságok törlesztése tárgyában felveendő 214 ezer forintos költségen kötvény-tervezete volt. Elfogadott s a kötvény aláírásával a polgármester **May Márkus** és **Pavlovics Miklós** bizottsági tagok bizattak meg. A selyemfonó-gyár létesítése tárgyában a földmívelésügyi ministeriummal kötendő szerződés tervezet szintén elfogadott. A pancsova-petrovaszellői vasút temesparti végállomás kiépítése tárgyában augusztus 8-án tartandó engedélyezési tárgyaláson a város képviselőivel a polgármester bizatott meg. Az ezen végállomás létesítése által igényelt több kiadásra vonatkozó bizottsági és tanácsi indítvány (87 ezer forint helyett 103 ezer forint) 24 szóval 4 ellenében lett elfogadva. A Temes szabályozásánál szükséges több munka szintén teljesítendő. Ezen négy pont letárgyalása után következett a már jelzett és több bizottsági tag által a befásítás tárgyában beadott sürgősségi indítványa. Ezen 15 éves tengeri kigyó, **Dr. Lazarovics** bizottsági tag meggyőző érvelése dacára ismét csak az egyes bizottságokhoz utasított.

— **Kuturás.** Speibenwein József polgártársunk, ki már városunkban is több melykutatót furt, az újvidéki selyemgyárba bivatott meg kuturás czéljából. Megkezdett munkáját siker koronázta, amennyiben pénteken 121 méter mélységben oly vízmennyiségre akadt, mely óránként 18 hektoliter kristálytisza friss ivó vizet ad.

— **Útczáink locsolása.** Örömhirt körülünk a városban rekedt tisztelt olvasóinkkal. Mult pénteki számunkban beszéd tárgyává tett „locsolási“ ügy, a kánikulai hőség fejlesztette gőzerővel nyer elintézését a városházán. Már a pénz is megvan. Csütörtökön pedig árlejtés útján adatik bérbé a locsolás. Tehát nálunk is lehet rend, — ha az illetékesek akarják.

— **Uj hülye intézet.** Szegeden az állam a hülyék részére tanintézetet kíván felállítani s ez ügyben már meg is kezdette a tárgyalásokat Szeged törvényhatóságával.

— **Tűzoltó-tanfolyam.** A budapesti önkéntes tűzoltó-egylet a vidéki tűzoltók számára július 31-ikétől kezdődőleg egy husz napig tartó ingyenes tanfolyamot nyit. Erről nevezett egylet értesítette a vidéki városok polgármestereit azzal, hogy a tanfolyam hallgatására küldjenek fel akár a hivatásos akár az önkéntes tűzoltók kebeléből valakit.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi iskolaszék nem csütörtökön hanem pénteken f. hó 29-én d. u. 1/2 5 órakor tart ülést, melyen a vizgabiztosok teendők jelentéseiket a közs. iskolák zárvizsgálói szerzett tapasztalataikról.

— **A rendőrség figyelmébe.** Több oldalról, különösen a városban ritkábban megforduló vidékiektől panaszt kaptunk aziránt, hogy egyes bérkocsisok ugyanazon utért különböző díjakat követelnek. Ezen megengedhetetlen zsarolásnak elejét veendő felhívjuk a városi kapitányságnak figyelmét nemcsak ezen viszály állapotra, hanem, a „városi bérkocsi szabály-rendelet“ 6 §-ára, is melynek egyik bekezdése ekképpen szól: „Mind a kocsiban hozzáférhető helyen az árszabályt kifüggesztve kell tartani és az ezen árszabályban meghatározottnál magasabb díjat követelni nem szabad“. Vajon hány bérkocsiban látott a kapitányság, a szigorú vizsgálatok alkalmával ilyen hozzáférhető helyen kifüggesztet árszabályt? Kérünk intézkedést.

— **Ozori csendélet.** A pancsovai kir. Törvénytörvény által halálra ítélte de a temesvári kir. Tábla által felmentett és szabadlábba helyezett **Mancsuka Pál** ozori lakos ismét rosz fát tett a tüzre. Hétfőn ugyanis **Kokora** Mojsza községi főúr rajta kapta Mandzsukát akkor, mikor ez az enyém-tied közti fogalom ellen vétett. Midőn a főúr társaival be akarta kísérni Mandzsukát ez nemcsak ellenszegült, hanem hirtelen felszakítva ingegallériját előrántotta rejtve tartott pisztolyát és azzal le akarta löni a főbaktort. Csakis az egyik mezőrendőr éberségének és gyorsaságának köszönhetni, hogy szándékát meg nem valósíthatta, mert az egy gyors mozdulattal kicsavarta kezéből a fegyvert mi által ártalmatlanná lett

téve. A csendőrség biztos őrizete alatt tette át lakhelyét az antalfalvai járásbíróóság börtönébe.

— **Helyes intézkedés.** Városunk majdnem minden utca sarkán egy sőt több gyümölcs árus is ültette fel tanyáját. Ez által sokan talán kereseti forrásra tettek szert. Azonban mint minden élelmezési cikk eladásánál tehát a gyümölcs árulásnál is nemcsak az tekintendő, vajon hánynak nyújt kerestet, hanem főleg figyelembe veendő az is, hogy a nagy közönsége érdeke is megóva legyen. Ennek első rendű érdeke pedig az, hogy minden élelmezés, gyümölcs stb. kellő egészségügy-rendőri vizsgálat alá vonassék. A gyümölcs árulást azonban említett elszórtágánál forva ellenőrizni, teljes lehetetlen. Ezért igen helyes a városi rendőr főkapitányunknak azon intézkedése, hogy a kicsinyben való gyümölcs árulásnak a **Ferencz-József** teret, a nagyban árulásnak pedig a **Temespartot** jelölje ki helyül. Azon üzlethelyiségekben, melyekben eddigelé is árultak gyümölcsöt, ez ezentul is meg van engedve.

— **Kertészeti tanfolyam tanítók számára.** A földmívelési minister az idén, szeptemberben Keszthelyen, Kolozsmonostoron, Adán, Algyőnyon, Csákvárott, Keskeméten, Lugoson és Pápán kertészeti tanfolyamot tartat népi-skolai tanítók számára. Összesen 130 tanító lesz a tanfolyamon, valamennyi 40—40 forint általányt kap, a melyből az utazási és más költségeket fedezi. A tanfolyam két hétig tart, s a jelentkezések az illetékes tanfelügyelőségnek eszközöndők.

— **Kereskedelmi alkalmazottak országos kongresszusa.** A kereskedelmi alkalmazottak II. országos kongresszusát ez idén Temesvárott fogják megtartani e hó 31-én. A kongresszushoz eddig a budapesti, aradi, kassai, besztercebányai, kolozsvári, debreczeni, temesvári, oroviczabányai, nagybecskereki szakegyletektől 300-nál több tag jelentkezett. A délvidék kereskedővilága nagyon érdeklődik a kongresszus iránt, mit legjobban bizonyít azon körülmény is, hogy egy a jelentékenyebb kereskedelmi testületek, mint a nagyobb intézetek képviselőit magukat. A temesvári helyi bizottság minben irányban intézkedett a nagyszámú vendégsereg kellő fogadtatásáról, elszállásolásáról és szórakoztatásáról is. A délelőtt a város nevezetességeinek megtekintésére van szentelve, a tulajdonképpeni értekezlet délután fél 3 órakor veszi kezdetét a megyeház nagy dísztermében. A jelentkezések még folyton érkeznek, úgy, hogy a kongresszus napján minden valószínűség szerint legalább 20 szakegylet lesz képviselve, míg számos más egylet — köztük a pozsonyiak, nagyszebeniek és karánsebesiek is — irásbelileg fejezi ki előzetes hozzájárulását az értekezlet nagyhorde-rejü határozataihoz.

— **Hamis huszfilléresek.** Ujabb n ismét hamis huszfilléresek vannak forgalomban, melyek 1893. évszámú osztrák veretűek, ön és antimónból öntés után készültek s a valódi huszfillérestől csak annyiban különböznek, hogy külső kinézése és szélrecézete kissé elmosódott, valamint fémanysága késsel vágható, de nem hajlítható s legfeljebb siető vagy tájékozatlanabb egyének félrevezetésére szolgál.

— **A megrabolt nászajándék.** Nagyszentmiklósról írják: Gróf Szapáry Pál, ki e hó 9-én esküdött örök hűséget **Krakkóban** egy lengyel grófnőnek, titkárja kíséretében **Rác Szent-Péterre** küldte azon értéktárgyakat, melyeket ifju neje nászajándéknak kapott. A hét láda a napokban meg is érkezett Szentpéterre. A szintén megérkezett titkár a ládákat csak másnap délután szállította el az államásról s vitette be a kastélyba, a hol az egyik ládán — melyben egy aranyból vert pipere asztalka s a hozzá való pipere tárgyak voltak elhelyezve, — észrevették, hogy fel van törve. A titkár tanuk előtt bontotta fel a ládat, s ekkor kiderült, hogy az asztalka négy sarkára erősíthető 4 drb kétágu arany gyertyatartó közül hiányzik 3 darab, míg a többi tárgyak, melyek monogrammal voltak ellátva, mind megvoltak. A hiányt nyomban bejelentették a csendőrségnek. A megindult vizsgálat lesz hivattva kideríteni, hogy a lopást utközben, vagy valamelyik vámállomáson, vagy az érkezési állomáson követték-e el.

Megszökött a debolydából. A mult száz munkban említett **Zé Antal** egy másik társával együtt megszökött az angyalföldi tébolydából. Köröztetik.

— **Sztrájkoló főgimnázium.** A pancsovai állami főgimnázium igazgatósága az intézet ez idei értesítőjét még mindég nem küldötte meg a „Végvidék“ szerkesztőségének.

Nyilt-tér. *)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsés lapja f. hó 24-én 25. sz. alatt nyilt-tér rovatban Tádits Mita rágalmazásért már két ízben börtönt szenvedett és jelenleg is újból jogérvényesen elítelt egyén aláírásával megjelent rágalmazó közlésére nem reflectálva, de ugyanezen lap vezércikk „Sulyos vádak“ czimvel közlöttekre, amennyiben ez a közérdek érdekében közölve van, kötelességem a kellő hiteles adatokkal támogatott a tisztelt olvasó közönség előtt kitárni amiből minden kétséget kizárólag beigazolom, hogy a nyilt-téri közlemény az első betűtől az utolsóig valótilan rosszakaratu rágalom, a tényállás a következő:

Czéh Antal a pancsovai határon kborolva egy tanyán éjjeli szállást kért, a mit néki a tanyás megadott sőt élelemmel ellátta; a hajnali órákban Czéh Antal a szobában függő fegyvert levéve a tanyás nejét és az ott fekvő csesemőt lelötte, a tanyást pedig egy lövéssel nyomorékká tette, mire elfogatván ellene a pancsovai kir. Törvénytörvény a megejtett vizsgálat az orvosi szakértők és az igazságügyi orvosi tanács véleménye folytán 718/893 bftő. sz. alatti ítélettel kimondotta, hogy mint közveszélyes elmebeteg a tébolydába elhelyezendő, mely ítélet alapján kir. ügyészség 610 és 797 számú átiratokkal megkereste a pancsovai főszolgabíróaságot, miszerint sürgősen intézkedjék, hogy Czéh Antal közveszélyes elmebetegét átvégye és a tébolydába elhelyezze. A pancsovai főszolgabíróaság az elmebetegét átvégye ideiglenesen a pancsovai közkorházba elhelyezte intézkedvén felsőbb hatóságnál, hogy elhelyezése iránt a kellő intézkedés megtétessék, míg ez ügy tárgyalatott Czéh Antal a közkorházból elszökött, nyoma“ veszett, 1895-ik évben egy Jovánovics Szvetozár nevű szerbiai ember itt megjelenve Czéh Antalt keresve azt jelenté, hogy nála négy hónapig szolgált, egy napon a gazda fegyverét magához véve véle a közlegegőre kiment 7, 9 és 12 éves két nő és egy fiu gyermekeit alvás közben lelötte és a fegyverrel elszökött. — Mindezek után Czéh Antal folyó évi márczius havában visszatért egyenesen Pancsovára ott a kir. ügyészségnél jelentkezett, aki őt a fent körülírt ítélet alapján a pancsovai járási főszolgabíróaságnak átadta, utóbbi azonnal biztos őrizet alá vette s intézkedett a megyei alispáni hivatal útján, hogy többször nevezett közveszélyes elmebeteg a budapesti országos gyógyintézetbe elhelyeztessék mit a Nagyméltóságú m. kir. belügyministerium az okmányok a'apján elrendelt, s amidőn ez iránt az ügyiratok alapján az intézkedés megtétetett a főszolgabíróaság az elmebetegét felszállította.

Ebből világosan be van igazolva, hogy én soha semmi némü lépést vagy intézkedést nem tettem nem is tehettem, Czéh Antal ügyében soha, senki által el nem fogattam, senkit elfogatására fel nem hívtam, sőt mi több amidőn legutóbb jelentkezett s őrizet alá vétetett, hivatalos ügyekben több napig Mezőhegyesen távol voltam, hazaérkezve hallottam, hogy Czéh Antal jelentkezett, hogy őrizet alá vétetett és felszállítása iránt intézkedés tetetett.

Épöly valótilan és hallatlan rágalom az mintha én Czéh Antal elmebeteg ingatlanait bárkinek eladtam volna vagy egyáltalán ingatlanai kezelésébe legtávolabbról befolytam volna, habár azok becsületlen kezeléséért szivesen elvállalom az engem illető ellenőrző felelősséget. Czéh Antal vagyona, mely a sztaresovai tjkv. 562 lapszám alatt 5 hold föld 400□-öl ház hely és 485□-öl kertből áll a részére kinevezett gondnok által kezeltetik és pedig úgy hogy azon idő óta nemcsak az ingatlanokat terhelt adóságok lettek kifizetve s az elmebeteg szállítási eltartási költségek fedezve, hanem az okszerü bérbeadás által több mint 400 forint, az

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

elmebeteg javára az árvapénztárban elhelyezve, s épen folyó évi május havában, az árvaszéki számvevő a helyszínen az összes sztrarcsovai árvatömegeket megvizsgálta így a Zeé Antalét is melynek alapján 21068/898 sz. a. az ezen tömeget kezelő és kezelő gyámoknak a felmentvény megadatott. Ha bár ez egyáltalában nem az én érdemem, mert a kezelésbe nem avatkoztam, de mindamellett Czéh Antal ügyében mégis valamit én is tettem a mit tagadni okom nincs t. i. a kir. Törvényszék jogérvényes ítéletében Czéh Antal ellen kimondotta, hogy az általa meggyilkoltak hozzátartozói kártérítési keresetükkel a polg. bírósághoz lettek utasítva, az érdekeltek Dr. Radda Ignác ügyvéd ur által Czéh Antal ellen 2505 frt, illetve 800 frt, iránt a keresetet beadták, ezen keresetek Czéh Antal érdekében való megvédésére a gyámmal Kiss Mór ügyvéd urat bízta meg, akinek folyton a kellő információt megadtam hogy amennyire lehet Czéh Antal elmebeteg érdekei megóvassanak, miről a per a pancsovai kir. Törvényszéknél folyamatban van.

Tisztelettel kérem tekintetes szerkesztőseget, méltóztatnék ezt becses lapjában közölni, végre megjegyzem, hogy u y tekintetes szerkesztő ur valamint becses lapja olvasó közönsége engem annak igazolása alól fel fog menteni, hogy Sztarcsova községét nem tudom mily zsvány társulattal koldusbotra juttattam annak megítélésére azokra bízom, akik hivatva vannak a sztrarcsovai községi vagyon felett örködni és a gazdálkodás iránt ítéletet mondani. Maradtam, Hertelendyfalván, 1898. évi július hó 25-én, kiváló tisztelettel

Szabadkay Ignác,
körjegyző.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Hajómenetrend.

Pancsova, Beigrád es Zimony közt.

— Helyi hajó számára. —

Pancsováról indul d. e. $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$,
Zimonyból indul d. e. $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$,
d. u. 7.

Megjegyezzük, hogy az utazók kényelme szempontjából minden vasárnapon és az alatt megnevezett ünnepnapokon a helyi hajó Zimonyból Pancsovára csak este 8 órakor fog indulni.

Az ünnepnapok: június 29, július 6. 11.,
augusztus 1, 15, 18, 20, szeptember 8, 10
20, 26.

Vasúti menetrend.

A 7 éjjeli idő esti 6:00 órától reggeli 5:00 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve.

PANCSOVA és VERSECEZ közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsováról ind.	4:20	8:49	2:26	—
Réva-Ujfalu "	5:04	9:33	3:10	50 30 20
Tor.-Petrovoszello érk.	5:31	10:00	3:37	60 40 25
" ind.	5:58	—	3:57	—
Alibunár "	6:18	—	4:14	90 55 35
Károlyfalva "	6:39	—	4:26	100 60 49
Temes-Miklós "	6:59	—	4:42	100 70 45
Ulma "	7:18	—	4:59	120 80 50
Vlajkovecz "	7:30	—	5:11	180 120 75
Verseceze érk.	7:47	—	5:28	180 120 75
Temesvárra érk.	1:29	—	8:40	—
Báziásra "	9:54	—	—	—
Budapestre "	7:40	—	7:15	—

VERSECEZ és PANCSOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Budapestről ind.	—	8:15	—	—
Báziásról "	3:25	4:20	—	—
Temesvárról "	6:12	2:20	—	—
Versecezről ind.	8:45	6:30	—	—
Vlajkovecz "	9:03	6:48	—	30 15 10
Ulma "	9:15	7:02	—	40 22 15
Temes-Miklós "	9:38	7:29	—	50 30 20
Károlyfalva "	9:49	7:50	—	60 40 25
Alibunár "	10:03	8:07	—	120 80 50
Tor.-Petrovoszello érk.	10:21	8:27	—	120 80 50
" ind.	10:36	8:59	6:03	—
Réva-Ujfalu "	11:09	9:23	6:36	160 100 68
Pancsovára érk.	11:40	9:51	7:07	180 120 75

PANCSOVA és KUBIN közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsováról ind.	2:26	8:49	—	—
Réva-Ujfalu "	3:10	9:33	—	50 30 20
Toront.-Petrov. érk.	3:37	10:00	—	60 40 25
" ind.	8:27	10:41	—	—
Leánykút "	9:01	11:04	—	100 60 40
Deliblát "	9:45	11:38	—	120 80 50
Bavaniste "	10:11	12:00	—	180 120 75
Temes-Kubin "	10:31	12:58	—	2 0 160 100
Kubin-Dunapart érk.	—	1:11	—	—

KUBIN és PANCSOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Kubin-Dunapart ind.	—	1:45	—	—
Temes-Kubin "	4:00	2:01	—	30 15 10
Bavaniste "	4:20	2:20	—	50 30 20
Deliblát "	4:53	2:53	—	60 40 25
Leánykút "	5:22	3:21	—	120 80 50
Toront.-Petrov. érk.	5:43	3:42	—	180 120 75
" ind.	6:03	8:50	—	—
Réva-Ujfalu "	6:36	9:23	—	220 140 90
Pancsovára érk.	7:07	9:54	—	240 160 100

PANCSOVA és N-BECSKEREK közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsova ind.	3:10	7:48	1:56	—
Tor.-Almás "	3:24	8:01	2:12	30 15 10
Ferenczhalom "	3:36	8:11	2:25	40 22 15
Czrepaja "	3:52	8:25	2:42	75 50 30
Tor.-Vásárhely "	4:18	8:45	3:07	75 50 30
Antalfalva "	4:29	8:55	3:22	150 100 60
Tor.-Ozora "	—	9:17	3:48	150 100 60
Tomasovác "	—	9:35	4:09	225 150 90
Écska-Zsigm. "	—	10:01	4:38	300 200 120
Sándorudvar "	—	10:13	4:50	300 200 120
N.-Beckerek gyárt. "	—	10:24	5:03	375 250 150
N.-Beck. Bégap. "	—	10:35	5:16	375 250 150
N.-Beckerek érk.	—	10:38	5:19	375 200 150
N.-Kikindára érk.	—	2:51	—	—
Budapestre "	—	7:40	—	—

N-BECSKEREK és PANCSOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Budapest ny. p. u. ind.	—	7:00	8:15	—
N.-Kikinda érk.	—	3:23	12:40	—
" ind.	—	4:10	1:00	—
N.-Beckerek érk.	—	7:52	4:45	—
N.-Beckerek ind.	—	8:02	6:15	—
N.-Beck. Bégap. "	—	8:07	6:20	30 15 10
N.-Beckerek gyárt. "	—	8:19	6:29	30 15 10
Sándorudvar "	—	8:29	6:37	30 15 10
Écska-Zsigm. "	—	9:02	6:50	40 22 15
Tomasovác "	—	9:46	7:20	150 100 60
Tor.-Ozora "	—	10:04	7:33	150 100 60
Antalfalva "	—	10:31	7:53	225 150 90
Tor.-Vásárhely "	—	4:52	10:54	8:07 225 150 90
Czrepaja "	—	5:09	11:12	8:20 300 200 120
Ferenczhalom "	—	5:26	11:30	8:33 300 200 120
Tor.-Almás "	—	5:36	11:42	8:41 300 200 120
Pancsova érk.	—	5:50	11:58	8:53 375 250 150

VIG SIMON

Starcsovai utca 3. sz. **Pancsova** Dr. Nenadovics-féle házban.

Nagy és kis gyorsajtókkal

jól berendezett

KÖNYVNYOMDA.

Könyvkereskedés, papir- és író-
szerek raktára.

Könyvkötészet.

Mindennemű

könyvkötői munkákat

és

nyomatványt

pontos és csinos kivitelben legelősbán
akar vidéki megrendelések után is posta
fordultával szállit.

